

Representantforslag 157 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Linda C. Hofstad Helleland, Sonja Irene Sjøli, André Oktay Dahl og Michael Tetzschner

Dokument 8:157 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Linda C. Hofstad Helleland, Sonja Irene Sjøli, André Oktay Dahl og Michael Tetzschner om bedre beskyttelse av barn som er utsatt for menneskehandel

Til Stortinget

Bakgrunn

Hvert år blir tusenvis av mennesker, herunder barn, ofre for menneskehandel. Også i Norge har en avdekket menneskehandel med barn og erfart at Norge blir benyttet som transittland for handel med barn. Forslagsstillerne ønsker å gi relevante myndigheter de nødvendige virkemidlene for å bekjempe menneskehandel med barn, og for å bedre situasjonen for de barna som er utsatt for menneskehandel.

Utnyttelse av barn til menneskehandel krenker menneskerettighetene på det groveste og er en alvorlig form for kriminalitet. Menneskehandel er et globalt og grenseoverskridende problem som i mange tilfeller er organisert av internasjonale kriminelle nettverk. Barn som utsettes for menneskehandel i Norge, kommer fra et bredt spekter av land både i Europa, Afrika og Asia og utnyttes bl.a. til prostitusjon, tiggning, tyveri og narkotikahandel. Barn som kan være ofre for menneskehandel har særskilt behov for beskyttelse og bistand, og skal sikres tilrettelagt oppfølging. Både barnevernmyndighetene, politiet, utlendingsmyndighetene og andre hjelpetjenester har ansvar for å sikre at mindreårige som kan være utsatt for menneskehandel, blir tatt hånd om på en forsvarlig måte.

Forslagsstillerne viser til høringsnotatet fra 7. juli 2009 fra Barne- og likestillingsdepartementet om

«Barn som kan være ofre for menneskehandel – adgang til midlertidig plassering uten samtykke på institusjon for beskyttelse og omsorg (forslag om endring i barnevernloven)» hvor det står følgende:

«Når det oppstår mistanke om at et barn kan være utsatt for menneskehandel, oppstår det ofte et umiddelbart behov for å sikre at barnet tas ut av menneskehandels situasjonen, ikke forsvinner eller på noen måte kommer i kontakt med mulige bakmenn. For å gi slike barn den nødvendige beskyttelse og omsorg vil det derfor i noen situasjoner kunne oppstå behov for både å plassere barns i sikkerhet og å iverksette strenge beskyttelsestiltak uten barnets samtykke. Barnevernloven har i dag flere bestemmelser som åpner for plassering av barn i institusjon eller i private hjem, både frivillig og med tvang.»

Videre står det:

«Dagens bestemmelser er ikke utformet med tanke på å være hjemmelsgrunnlag for plassering av barn som kan være utsatt for menneskehandel og for iverksettelse av de nødvendige tiltak for å ivareta disse barnas spesielle situasjon og behov for beskyttelse.»

Etter departementets syn er det behov for et eget særskilt hjemmelsgrunnlag for midlertidig plassering av barn på institusjon uten samtykke for beskyttelse og omsorg der barn kan være ofre for menneskehandel.»

Forslagsstillerne er enige i departementets vurdering og ønsker å få på plass denne nødvendige lovendringen så raskt som mulig. Forslagsstillerne viser til samme høringsnotat om departementets vurdering av behovet for ny bestemmelse i barnevernloven - § 4-29 «Midlertidig plassering på institusjon uten samtykke ved fare for utnyttelse til menneskehandel». En slik tvangsmessig plassering og muligheten lovendringen gir for iverksettelse av omfattende beskyttelsestiltak, vil innebære et alvorlig tvangsinn-

grep for det enkelte barn. Forslagsstillerne understreker derfor, i likhet med departementet i sitt høringsnotat, at ny § 4-29 skal:

- Ha *beskyttelse av og omsorg for* barnet som sitt formål
- Ha *streng og klare vilkår* som forutsetning for at det skal kunne treffes vedtak
- Begrenses til å åpne for en *midlertidig* plassering med *så kort varighet som mulig*
- Inneholde et krav om *hyppig prøving* i fylkesnemnda som grunnlag for videreføring av plassering
- Inneholde *adgang til rettslig prøving* av fylkesnemndas vedtak om plassering

Formålet med en slik plassering er å bidra til at barnet tas ut av en eventuell menneskehandelsituasjon. Lovendringen skal beskytte barnet mot å bli, eller fortsette med å bli, utnyttet til menneskehandel. Plasseringen skal føre til at barnet får god omsorg og den nødvendige oppfølgingen.

Forslagsstillerne viser til at lovteksten for å få på plass denne hjemmelen, er ferdig og kunne vært fremmet i forbindelse med statsbudsjettet for 2011. Til TV2-nyhetene 19. mai 2011 sa statssekretær Henriette Westhrin i Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet at årsaken til at loven ikke var

fremmet, var av økonomiske hensyn. Det fremkommer i samme oppslag at endringen er antatt å koste om lag 20 mill. kroner, ifølge Westhrin. For forslagsstillerne er det uakseptabelt at en slik viktig hjemmel utsettes på grunn av økonomiske hensyn når barns menneskerettigheter brytes. For forslagsstillerne er det hensynet til barna, som er det avgjørende i dette spørsmålet. Forslagsstillerne viser til at Oslo kommune, som er den kommunen hvor mange barn som er ofre for menneskehandel i Norge er lokalisert, i samme sak på TV2 understreker at de har ledig kapasitet på sine barneverninstitusjoner, men at de ikke kan yte disse barna bistand på grunn av at de da bryter gjeldende barnevernlov.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen legge frem nødvendige lovendringer som sikrer nødvendig hjemmel for at barn som kan være ofre for menneskehandel, kan bli midlertidig plassert, uten samtykke, på institusjon for beskyttelse og omsorg.

14. juni 2011